

Inventarisatie 1965-2000

Ruim twee jaar geleden is door de Stichting Gispen Collectie een nieuwe activiteit gestart die inmiddels de aanduiding "Inventarisatie 1965-2000" heeft gekregen.

Hoe is ooit de Stichting begonnen?

Toen André Koch het vooronderzoek voor zijn proefschrift "W.H. Gispen (1890-1981)" begon, was dat een geweldige stimulans voor de groep Gispenaren die een collectie van oude Gispen producten opbouwde en beheerde. Het gaf extra impulsen om oude documenten en archivalia te verzamelen. Bovendien verschaftte de publicatie van het proefschrift, het "rode boek", de collectie een gezicht. Commercieel gaf dat het bedrijf Gispen een extra dimensie en werden veel Gispen medewerkers en oud-medewerkers zich bewust van het feit dat ook hun lampen en meubels thuis interessante objecten konden zijn. Er ontwikkelde zich een ware revival van oude Gispen producten en de collectie groeide.

Maar...., meubelen vragen veel ruimte. Na de recessie begin jaren '90 trok de markt voor kantoorinrichtingen sterk aan en barstte de fabriek bijna uit haar voegen. Zodoende werd in 1995 de benutting van de ruimte in de fabriek heroverwogen en besloot de directie de gehele Gispen collectie inclusief het archief aan het Nederlands Architectuurinstituut over te dragen. Een besluit waarmee niet iedereen in de organisatie, in het bijzonder de groep medewerkers die zich voor de collectie had ingezet, even gelukkig was. Een en ander resulteerde in een tentoonstelling bij het NAI ter gelegenheid van de 80ste verjaardag van het bedrijf in september 1996. Bij deze gelegenheid werd door het NAI een uitgebreide catalogus van de collectie, het "blauwe boek", uitgegeven. Ondanks dat de collectie niet meer door Gispen werd beheerd, voelden enkele Gispenaren de behoefte om de belangstelling voor het erfgoed

dat in 1966 werd geïntroduceerd ter gelegenheid van de 50ste verjaardag van het bedrijf.

De naam van de actie, Inventarisatie 1965-2000, werd pas in tweede instantie gehanteerd, maar dekt de lading uitstekend. Bij een bedrijf van de aard en omvang van Gispen, richt het archiveren zich heel sterk op zaken die belangrijk zijn voor de bedrijfsvoering. En het bedrijf kijkt bij voorkeur vooruit, niet achterom. Met als gevolg dat oudere documenten met een niet voor iedereen duidelijke betekenis snel in het ronde archief verdwijnen. De term "inventarisatie" in dit kader betreft dus het veiligstellen, registreren en archiveren van in het bedrijf en bij medewerkers aanwezige oude documenten. Daaronder worden verstaan catalogi, prijslijsten, pr- en andere belangwekkend drukwerk, dat illustratief is voor de genoemde periode. Inmiddels zijn ook veel van dergelijke

Wim van Heusden & Sylvia van Schaik

van het bedrijf blijvend te stimuleren. Daartoe werd in 1996, vooral door de inzet van Gustaaf Toonen, de Stichting Gispen Collectie in het leven geroepen. De Stichting heeft niet tot doel om opnieuw een Gispen collectie op te bouwen, maar wel om de relatie met de bestaande te handhaven, eventueel te versterken.

In 2003 werd besloten om de actie "Inventarisatie 1965-2000" te starten. Als begin van de periode is gekozen voor het jaar 1965, toen men druk bezig was met de ontwikkeling van het eerste complete kantoorinrichtingprogramma Gispen AZ,

documenten van vóór de genoemde periode teruggevonden. Het veiligstellen van de meeste documenten is de afgelopen twee jaar in grote lijnen afgerond. Het registreren en archiveren zal nog geruime tijd in beslag nemen. Daarnaast is nog een geweldige hoeveelheid dia's en foto's van mensen, producten en gebeurtenissen gevonden die ook nog in kaart moet worden gebracht. Als dat eveneens is afgerond komt er bij de Stichting een redelijk overzichtelijke bibliotheek over de hele periode beschikbaar.

Wim van Heusden

Oud & Nieuws

Nieuwsbrief 04 - 06

Van de voorzitter

Nummer 4 van "Oud & Nieuws" verschijnt kort na de start van een nieuw hoofdstuk in de geschiedenis van Gispen. Alle grote kranten hebben het nieuws gepubliceerd: Gispen gaat een fusie met Lensvelt uit Breda aan! Voor eenieder die Gispen een warm hart toedraagt en zich afvraagt wat dit betekent voor het voortbestaan van de naam Gispen kan ik ter geruststelling bevestigen dat de naam Gispen gewoon blijft en los van de naam Lensvelt in de markt gebruikt zal worden. Achter de schermen zal er echter vanzelfsprekend heel veel samen gedaan worden. De fabriek in Culemborg zal bijvoorbeeld voor beide bedrijven gaan produceren. Lensvelt bezit echter ook in China een productiefaciliteit die men zowel voor de Europese als voor de snel groeiende Aziatische markt wil inzetten. Bovendien heeft Lensvelt een roemrijke historie waarbij (voor de kenners) de "kuip van Exquis" een verbindende rol heeft. Gispen gebruikte deze voor de GI-4 (later de Arcus).

De Gispen tentoonstelling "Gispenin Rotterdam. Nieuwe verbeelding van het moderne", die tot 11 juni in het NAI, het Nederlands Architectuurinstituut in Rotterdam, gehouden wordt is een groot succes.

Het verheugt mij zeer te kunnen mededelen dat een overeenkomst gesloten is met de "Van Nelle Ontwerpfabriek" in Rotterdam die inhoudt dat de expositie daar na 11 juni een permanente plek krijgt. Degenen die niet in staat zijn voor die datum de huidige expositie in het NAI te bezichtigen, krijgen daarmee alsnog een mogelijkheid. Inmiddels wordt er hard gewerkt aan de voorbereidingen van de jubileumtentoonstelling in het Gispen Museum te Culemborg. In september wordt deze expositie, die ingericht wordt met ontwerpen van Gispen uit zijn eigen woning, geopend. Vrienden van de Stichting Gispen Collectie zullen een uitnodiging ontvangen. In dezelfde maand zal de replica van de "Mondial" stoel, een ontwerp uit 1957 van Gerrit en Wim Rietveld door Gispen geïntroduceerd worden. Deze stoel zal in Culemborg geproduceerd worden. TV Gelderland heeft reeds een programma over deze stoel gemaakt en daaruit bleek al dat de naam Rietveld in combinatie met Gispen veel aandacht zal krijgen. U zult het zien!

John Venneman, voorzitter
Stichting Gispen Collectie

- > Van de voorzitter
- > Museumweekend
- > Gispen en de Bijenkorf Rotterdam
- > Sponsor in beeld
- > Nieuwe aanwinsten
- > Inventarisatie
- > Weetjes

Colofon

Bijdragen
drs. Sylvia van Schaik
John Venneman
Wim van Heusden
Guus Larsen
Fotoredactie
Diane van Veen
Vormgeving
Tamara van den Berg
Productie
Matthijs Elsing
Distributie
Gerry Lippes
Coördinatie en eindredactie
Guus Larsen

Weetjes ...

Wist u dat ... RTL4 aandacht heeft besteed aan de Gispen Open Dag / het Museumweekend?

TV-uitzending RTL4, programma 4 In het Land, uitzending dinsdag 11 april 2006 met de titel: Wie wil er geen Gispen stoel! Via de onderstaande link kunt u de uitzending op uw computer bekijken: <http://www.rtl.nl/rtl4/4inhetland/archief>

Wist u dat ...Omroep Gelderland aandacht heeft besteed aan de Mondial-stoel van Gerrit en Wim Rietveld?

Deze stoel wordt in september van dit jaar in het kader van het 90-jarig bestaan opnieuw op de markt gebracht door Gispen.

TV-uitzending Omroep Gelderland, programma De Geschiedenisbus, uitzending maandag 3 april 2006 met de titel: Tweede leven voor Rietveld stoel. Via de onderstaande link kunt u de uitzending op uw computer bekijken: <http://www.omroepgelderland.nl/>

Museumweekend & Open dag Gispen

zaterdag 8 april 2006

Tijdens het museumweekend was het Gispen Museum geopend voor bezoekers. Tevens kon men een kijkje nemen in de Gispen fabriek. We mochten circa 1.500 bezoekers verwelkomen. Het thema van het museumweekend was dit jaar "De kunst van het weten". Veel aandacht was er voor de Gispen-experts die de in grote getalen meegebrachte meubels bekeken en taxeerden. Er zijn deze dag een aantal contacten gelegd met bezoekers die bijzondere stukken mee hadden genomen. Deze zullen misschien in de toekomst in bruikleen worden gegeven aan het Gispen Museum.

Omroep Gelderland verzorgde de radio-uitzending van "Wachtwoord" vanuit de fabriek. Veel radioluisteraars kwamen met het wachtwoord en zelfgemaakte stoelen naar Gispen toe. De eersten die zich meldden hebben mooie Gispen-prijzen in de wacht gesleept.

RTL 4 was aanwezig om een reportage voor "4 in het land" te maken. Zij volgden de heer Pel, die een paar mooie Gispen-meubelen mee nam om te taxeren. Kijk voor meer informatie over het museumweekend op de Gispen-site: www.gispen.com

Gispen en de Bijenkorf in Rotterdam

De hele maand april t/m half mei stonden de etalages van de Bijenkorf in Rotterdam in het teken van de tentoonstelling "Gispen in Rotterdam" die t/m 11 juni a.s. in het Nederlands Architectuurinstituut te zien is. De etalages staan gevuld met authentieke Gispen meubelen uit de kantoren van het pand van de Bijenkorf.

De Bijenkorf aan de Coolingsingel te Rotterdam werd geopend in 1957. Alle kantoren waren toen ingericht met Gispen meubilair. Gedurende de maanden april en mei laat de Bijenkorf door middel van een inspirerende etalage de meubelen van Gispen zien, die toen bij de opening in 1957 in de kantoren van de Bijenkorf stonden.

W.H. Gispen schrijft in 1953 over de Bijenkorf in het tijdschrift Goed Wonen: "Dat een groot warenhuisconcern als de Bijenkorf zich bij zijn streven om het goede, moderne meubel onder het publiek te brengen tot de Stichting Goed Wonen gewend heeft, mag voor de ontwikkeling van de hedendaagse wooncultuur in Nederland als een gebeurtenis van historische betekenis beschouwd worden".

Mocht u de etalages niet gezien hebben, dan kunt u vanaf 22 mei t/m 19 juni a.s. op de derde verdieping

Monumentale Gispen-bank

bij de klantenservice in Rotterdam een opstelling zien van de schitterende monumentale Gispen-bank voor het PTT-kantoor in de Nieuwe Beurs. De zogenaamde Beursbank werd in bruikleen gegeven aan de Bijenkorf door het Instituut Collectie Nederland, Amsterdam/Rijswijk. Deze bank met zeven zitplaatsen en schrijftableaus maakte deel uit van de opdracht voor de firma Gispen en werd ontworpen door de architect J.F. Staal. De Beurs werd gebouwd in de periode 1935-1940.

Etalage Bijenkorf, april 2006

De bank stond op de eerste verdieping van het PTT-kantoor, dat zich in het centrum van de grote beursshal bevond. Het PTT-kantoor was een cirkelvormig gebouwtje met een telegrafievoorziening, kantoren en een balie op de begane grond en publieke telefooncellen op de verdieping. Naast de bank bestond de opdracht voor de firma Gispen uit 36 telefooncellen, de glazen scheidingswanden en de balie van het PTT-kantoor in de grote beursshal, stalen garderobestellingen en wandkapstokken, meer dan honderd aanwijsborden voor de trappenhuisen en gangen, krukjes, tafels, stapelstoelen en elektrische wandklokken. Verder verzorgde Gispen tevens de meubilering en verlichting voor de kantine, het beurscafé, het beursrestaurant en verschillende vergaderzalen.

Sylvia van Schaik

Sponsor in beeld: Weverij De Ploeg BV

Korte geschiedenis

Weverij De Ploeg BV deelt met Gispen een stuk gemeenschappelijk verleden. Opgericht in 1923 als idealistische Cooperatieve Vereniging om ruimte te geven voor "het nieuwe zaad van de vrijheid" en tegen alle sociale ellende van die tijd. Binnen de cooperatie worden twee activiteiten ontwikkeld. Een "rust-en herstellingsoord op vegetarische basis" en een weverij. Deze weverij heeft acht oudweefgetouwen, een "naammachine" voor het inweven van namen in textiel en een Dobby-getouw voor het weven van handdoeken met patroon. Stoffen van De Ploeg liggen bij Pander en De Bijenkorf terwijl de meubelstoffen direct aan o.a. Gispen worden geleverd.

Logo van De Ploeg in 1920

Beide initiatieven gaan in 1928 ter ziele maar de vernieuwende en hoogwaardige productie ten blijken zoveel geestverwanten aan te spreken, dat fabrieken elders bereid worden gevonden de productie van "ploegstoffen" over te nemen.

Pas na de Tweede Wereldoorlog begint De Ploeg weer een eigen weverij. Aanvankelijk in Amsterdam op de zolder van een leegstaande diamantslijperij. Na korte tijd verhuist het bedrijf naar de oude Hofnar sigarenfabriek in Bergeyk.

De Wederopbouw van ons land in de vijftiger- en begin zestiger jaren brengt ook voor De Ploeg grote economische groei. De Stichting Goed Wonen propageert wat goed wonen is waarbij De Ploeg garen spint. Afzet verloopt via streng geselecteerde kunstnijverheidswinkels en woninginrichters die uitsluitend moderne producten verkopen.

Vanaf 1950 krijgt de vernieuwing vorm en worden de handgetouwen vervangen door mechanische, een proces dat z'n voltooiing vindt als in 1958 een geheel nieuwe, door Gerrit Rietveld ontworpen, fabriek in gebruik wordt genomen.

Gispen

Gestimuleerd door een klantenkring, bij wie de vooruitstrevende opvattingen van De Ploeg over architectuur en wonen steeds meer gemeengoed wordt, neemt de vraag naar nieuwe dessins toe.

Door deelname o.a. aan de Bond voor Kunst en Industrie, ontstaat ook veel kruisbestuiving met andere innovatieve en gerenommeerde meubelmerken zoals Artifort, Gelderland, Pastoe en Gispen. Dit leidt tot hechte samenwerkingsverbanden en voor Gispen tot de exclusieve ontwikkeling van stoffen voor haar lampenkappen en later tot speciaal geweven meubelstoffdessins onder de namen Gistex, Gisela, Giseborn en Gistof. Deze stoffen zijn te vinden op de woonmeubelen, ontworpen door Wim Rietveld en André Cordemeyer. Voor de kantoorstoelenprogramma's ontstaan o.a. Octavia en Plesio. Een dynamisch productbeleid leidt ertoe dat

Tafel en fauteuils met meubelstof van Weverij de Ploeg. (1955 - Gispen Culemborg)

Nieuwe aanwinsten

De Stichting krijgt niet alleen meubelen en lampen geschonken. Dit keer kreeg de Stichting tijdens het Museumweekend een leren portefeuille. Vele oud-Gispenaren zullen de portefeuille direct herkennen. De portefeuille werd aan werknemers van Gispen gegeven wanneer zij 12 ½ jaar bij Gispen in dienst waren.

naast interieurstoffen ook een collectie modestoffen op de markt wordt gebracht. Veel gerenommeerde kunstenaars en ontwerpers werken aan de ontwikkeling van nieuwe dessins.

Na een tijdperk van enorme achteruitgang in de gehele textiel-industrie in de jaren tachtig, wordt daarna het illustere verleden nieuw leven ingeblazen om de continuïteit van De Ploeg te garanderen.

Een herdefiniering van de kernbegrippen van de onderneming leidt o.a. tot innovatieve collecties gordijn- en meubelstoffen, die tot op de dag van vandaag een toegevoegde waarde vormen voor de inrichting en internationaal waardering ondervinden.

Ondanks het beëindigen van de Gispen stoelenproductie in 1996 is er nog steeds een stevige zakelijke relatie die leidt tot frequent gebruik van de meubelstoffenkaart en de exclusieve ontwikkeling van stoffen onder het label "Gispen by De Ploeg".

Guus Larsen